



VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Miika Lappalainen

POHJANMAAN MAAKUNNAN KALA-
JA VENESATAMASELVITYS

Tekniikka
2016

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Miika Lappalainen
Opinnäytetyön nimi	Pohjanmaan maakunnan kala- ja venesatamaselvitys
Vuosi	2015 - 2016
Kieli	suomi
Sivumäärä	31 + 3 liitettä
Ohjaaja	Vesa-Matti Honkanen

Tämä pienvenesatamaselvitys on tehty Pohjanmaan liiton toimeksiannosta. Selvityksen tarkoitus on tukea Pohjanmaan maakunnan uuden maakuntakaavan 2040 laatimista. Työn tavoitteena oli tuottaa satamien nykytilaa kuvaava aineisto, jota voidaan hyödyntää satamamerkintöjä mietittäessä. Selvityksessä keskitytään pienveneilyä ja kalastustoimintaa palveleviin satamiin. Suuret kaupalliset satamat eivät sisälly tähän selvitykseen. Nyt valmisteilla olevan maakuntakaavan on tarkoitus esittää tulevaisuuden tilanne ja toimia kehityksen mallina; on siis otettava huomioon muutokset venesatamien sekä kalastuksen tarpeissa.

Työssä selvitettiin satamien tarjoamia palveluita ja määritettiin niille oma palvelutaso. Palvelutaso vaikuttaa omalta osaltaan merkintäehdotukseen satamia luokiteltaessa. Selvitystä varten tehtiin kysely alueen kunnilta pienvenesatamien nykytilasta, tulevaisuuden näkymistä sekä tiedossa olevista tulevista toimenpiteistä satamia koskien. Österbottens Fiskarförbund r.f:ltä saatiin tiedot kalasatamien käyttöasteesta ammattikalastuksen kartoittamiseksi. Vastauksia kyselyihin ei saatu kaikilta tahoilta odotetulla tavalla.

Tämä selvitys sisältää tutkittujen satamien tarjoamat palvelut, niiden määritellyt palvelutasot ja satamien merkintäehdotukset maakuntakaavaa 2040 varten. Liitteenä oleva Excel-taulukko toimii hyvänä analyysipohjana satamien myöhemmässäkin tarkastelussa. Taulukko julkaistaan tämän selvityksen yhteydessä erillisenä tiedostona.

ABSTRACT

Author	Miika Lappalainen
Title	Research of Fishing Ports and Marinas in Ostrobothnia
Year	2015 - 2016
Language	Finnish
Pages	31 + 3 Appendices
Name of Supervisor	Vesa-Matti Honkanen

This research of marinas in Ostrobothnia was given as a task from the Regional Council of Ostrobothnia. The purpose of this research was to support the composition of new regional plans for Ostrobothnia for the year 2040. The goal of the research was to create material to describe the present state of marinas on the grounds of which the regional markings for marinas on the plans are presented. This research focuses on marinas that support boating and fishing, larger commercial harbors are not included. The purpose of the new regional plans is to present the future situation and to function as a model for development; changes in the future and the demands of boat owners are to be taken into account.

The services provided by marinas were investigated and each were assigned a descriptive service level, which has its effects on the suggested entries on marinas concerning their classification in the regional plans. During the research an inquiry was made to the municipalities in the region pertaining to the present state and future plans of their marinas, and to the Ostrobothnian Fisheries Association about the utilization rate of fishing ports for the mapping of professional fishing in the region. Answers to the inquiries were not given by all parties as was expected.

In addition to the report, the result of this research yielded an Excel-sheet containing the investigated marinas, their services provided and assigned service levels as well as suggested entries for the regional plans. The sheet functions as a tool for analysis in the inspection of regional marinas. The sheet is published separately in conjunction with this report.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	4
2 VENEILY POHJANMAAN RANNIKOLLA.....	5
2.1 Meriväylien käyttökelpoisuus.....	5
2.2 Maankohoaminen	6
2.3 Meriväylät ja elinkeinot	6
2.3.1 Kalastus.....	7
2.3.2 Saariston metsätalous.....	8
3 POHJANMAAN VENESATAMAT	10
3.1 Satamien arviointi	11
3.2 Satamatyyppit	12
3.3 Tiedossa olevat kehityssuunnitelmat ja tarpeet	15
4 VENESATAMIEN NYKYTILAN SELVITYS	16
4.1 Kuntien lausunnot kalastus- ja venesatamista	16
4.2 Kyselyt.....	17
4.3 Vierassatamien satamakohtaiset tilan selvitykset.....	18
5 ANALYYSIÄ JA POHDINTAA.....	25
5.1 Uuden kaavamerkintäehdotuksen vertailu nykyisen Pohjanmaan maakuntakaavan 2030 satamamerkintöihin.....	25
5.2 Satama- ja väyläverkoston tarkastelu	27
5.3 Lähdeaineiston arviointi	29
LÄHTEET.....	30
LIITTEET	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1: Rekisteröityneet kalastajat kunnittain vuonna 2013.	8
Taulukko 2: Satamien palvelutaso pistekeskiarvon perusteella.	11
Taulukko 3: Palvelut, joista pisteytys koostuu.	12
Taulukko 4: Voimassa olevan maakuntakaavan satamamerkinnot.	14
Taulukko 5: Suunnitteilla olevan maakuntakaavan merkintäehdotukset.	14
Kuvio 1. Södra Vallgrund ja Merenkurkun ylittävä syväväylä.	15
Kuvio 2. Satamien järjestys kartalla.	19
Kuvio 3. Uusien merkintäehdotusten ja palvelutasojen vertaaminen nykyisiin 2030 maakuntakaavan merkintöihin.	26
Kuvio 4. Osuuskunta Aurinkoreitti, väylien parannusprojekti.	28

LIITELUETTELO

LIITE 1. Kalastus veneily.xlsx. Tämän selvityksen yhteydessä laadittu satamat, niiden palvelut, koordinaatit ja merkintäehdotukset maakuntakaavaan 2040 sisältävä Excel-taulukko. Julkaistu erikseen.

LIITE 2. Selvityksessä mukana olleet satamat. (A3)

LIITE 3. Merkintäehdotuksen vertailu nykyiseen maakuntakaavaan. (A3)

1 JOHDANTO

Tämä selvitys on tehty Pohjanmaan liiton toimeksiannosta. Työssä on kartoitettu Pohjanmaan venesatamien nykytilaa ja selvitetty niiden tulevaa kehitystä. Venesatamat on luokiteltu niiden merkittävyyden perusteella. Maakunnallisesti tärkeimmät satamat tullaan merkitsemään laadittavana olevaan Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040. Satamien palvelutasot määriteltiin Merenkululaitoksen vierassatamien palveluvaatimusten, -suositusten ja -toivomusten mukaisesti. Lähtökohtana työlle on ollut voimassa olevan Pohjanmaan maakuntakaavan mukaiset venesatamien kaavamerkinnot. Satamien nykytilannetta ja tulevaa kehityslinjaa on kuvattu mm. tämän hetkisen palvelutason ja käyttöasteen perusteella.

Tämän työn yhteydessä laaditun venesatamien ominaisuuksia kuvaavan taulukon tietoja on täydennetty edellä mainitun lisäksi useista muista käytettävissä olevista lähteistä saaduilla tiedoilla. Tällaisia ovat mm. Vierassatama-analyysi (Väälkomin Hiid hamnrapport, 2014), Kalasatamaselvitys-Fiskehamnutredning (Salonen 2009), Melontakartta (7 broar paddlingskarta, 2011), ja kuntien vastauslausunnot ELY-keskukselle venesatamista (2012 ja 2013). Opinnäytetyön yhteydessä alueen kunnilta kysyttiin niiden satamien nykytilasta ja kehitystarpeista. Österbottens Fiskarförbundetiltä kysyttiin ammattikalas-tustoiminnasta alueen kalasatamissa. Vastauksia ei saatu kaikilta tahoilta odotetulla tavalla. Saatujen tietojen perusteella laaditun eri ominaisuuksia kuvaavan Excel-tilin perusteella on analysoitu ja arvioitu venesatamien palvelutasoa ja ominaisuuksia. Selvityksen lopputuloksena syntyi venesatamien kaavamerkintäehdotus tulevaa maakuntakaavaa 2040 varten. Voimassa olevaan maakuntakaavaan verrattuna ehdotus sisältää myös uusia kaavamerkintöjä.

2 VENEILY POHJANMAAN RANNIKOLLA

Suomessa veneillään paljon. Maassamme on enemmän veneitä kuin Ruotsissa. Helsingin sanomien mukaan (8.8.2015) Suomessa on yli 800 000 venettä, joista 199 000 on rekisteröity. Suomen venekanta on väkilukuun suhteutettuna Norjan ja Uuden-Seelannin ohella maailman tihein. Kansallis- ja kulttuuriarvojen lisäksi veneily sekä venehuolto ovat tärkeä elinkeino kalastuksen ohella.

Veneturismista voisi tulla entistä tärkeämpi tulevaisuuden elinkeino. Vilkkaampi toiminta Pohjanmaan rannikolla nostaisi hyvinvoinnin tasoa varsinkin kesäkaudella, ja kohentaisi alueen kansainvälistä mainetta. Pohjanmaan saaristo on kaunis ja houkuttaisi turismia, mutta saaristo on ollut vaikeakulkuista, eikä kaikkiin satamiinkaan ole helppoa navigoida. Keskipohjola-yhteistyön tavoitteena on kehittää alueen liikenneyhteyksiä, yhteistyötä sekä yhteenkuuluvuutta, missä keskeisenä asiana on Merenkurkun ylittävät liikenneyhteydet ja siten myös satamien kehittäminen. (Pohjanmaan maakuntakaavan kokonaisvaikutusten arviointi, 2008)

Maxmo skärgårds samfällighetin aloitteesta 2008 Vaasan purjeveneyhdistys ja Bergö Fiskargille ajavat projektikokonaisuutta, johon kuuluu useita Pohjanmaan saariston infrastruktuurin parantamiseen keskittyviä hankkeita. Hankkeet keskittyvät erityisesti pitkän matkan veneilyn tarpeisiin.

2.1 Meriväylien käyttökelpoisuus

Vaurauden ja vapaa-ajan myötä veneilijöiden määrä on lisääntynyt ja sitä kautta turvallisten merireittien tarve on kasvanut. Pohjanmaan veneturismireittien turvallisuustason nosto -nimisen EU-projektin (Uppgradering av säkerhetsnivån för båtturistfarlederna i Österbotten, 2015) tarkoituksena oli parantaa venereittejä. Tavoitteena oli nostaa turvallisuustasoa n. 150 – 200 km osalta rannikon väylistä virallisiksi 4 tai 5 luokan meriväyliksi. Nämä väyläluokat palvelevat veneilyä mm. kaupankäyntiin tarkoitettujen reittien ulkopuolella veneilyn runkoväylinä (vl 4) ja paikallisveneväylinä (vl 5). Pitkän matkan purjeveneet vaativat väylältä syvyyttä

1,8 – 2,4 m ja korkeutta 18 – 24 m. Vähintään 2,2 m syvyyden väylävaatimukset täyttävien vierassatamien määrä päätettiin EU-projektissa nostaa nykyisestä 4:stä satamasta vähintään 24:ään satamaan seuraavaan F-merikortiston julkaisuun vuoteen 2016 mennessä. Projektin päätyttyä 30 satamaa vastasi asetettuja vaatimuksia. Projektin loppuraportissa mainitut syvyydet on päivitetty tämän opinnäytetyön satamaselvitystaulukkoon. Toivomuksena on, että nykyinen noin 4-500 venekäyntiä vuodessa kymmenkertaistuisi väylien turvatason nostolla. Tällöin veneturismi elinkeinona saisi hyvän alun ja vakaamman pohjan tukemaan itseään. Erityisesti moottoriveneilyä tukevat polttoaineasemat ovat saaristossa harvassa. Tämä hankaloittaa esimerkiksi ulkomailta tulevien puutteellisen paikallistuntemuksen omaavien veneturistien liikennöintiä saaristossa.

2.2 Maankohoaminen

Maa kohoaa Pohjanmaan rannikkoalueella nykyisin n. 0,8 metriä sadassa vuodessa. Nykyisen vuoden 2030 maakuntakaavan laadinnassa sen vuoksi ei tarvinnut suunnitella satamien uudelleen sijoittamista. Maankohoamisen haittavaikutukset satamien saavutettavuuteen on voitu välttää paikallisilla ruoppauksilla sekä laiturien pidennyksillä. Myös ilmastonmuutoksen johdosta mahdollisesti aiheutuva merenpinnan nousu voi vähentää maankohoamisen vaikutusta rannikon ja saariston väyläsyvyyksiin. Ilmatieteenlaitoksen tiedotteen (2016) mukaan korkeimman nousuennusteen toteutuessa merenpinta nousee vuosisadan loppuun mennessä Selkämerellä n. 65cm ja Perämerellä n. 30cm. Tämä tarkoittaa sitä, että maankohoamisen vaikutukset vesien kulkusyvyyksiin jäävät pieniksi. Jatkossa maankohoaminen tulee kuitenkin vaikuttamaan Merenkurkun saariston ympäristöön ja veneturismiin; Vaasan ja Pietarsaaren satamat ovat jääneet sisäsaaristoon maankohoamisen seurauksena. Väylien ja satama-altaiden kunnossapito ruoppauksilla tulee vaatimaan suurempia toimenpiteitä tulevaisuudessa.

2.3 Meriväylät ja elinkeinot

Merellä harjoitettavat elinkeinot ovat riippuvaisia meriväylien kunnosta ja syvyydestä sekä väyläverkoston kattavuudesta liikkumistarpeiden suhteen.

Turismin ja kaupankäynnin lisäksi tärkeimpiä elinkeinoja Pohjanmaan merialueella ovat kalastus ja puutavaran korjuu saaristosta.

2.3.1 Kalastus

Kalanpyynti on muuttumassa harvemmaksi, mutta tehokkaammaksi toiminnaksi suuremmilla pyyntialuksilla. Runsas neljäsosa koko maan ammattikalastajista kalastaa Pohjanmaalla. Pohjanmaalla pyydetään melkein puolet maan siikasaaliista, kolmasosa ahvensaaliista ja neljäsosa silakkasaaliista. Ammattikalastajien määrä on ollut laskussa ja heidän keski-ikä on korkea. Nuoret aloittavat kalastajat ovat harvassa. (Fishpoint, 2015)

Österbottens Fiskarförbund:lta pyydettiin tilastollista tietoa kalasatamista. Vastaukseksi saatiin taulukko jossa oli selvitettyä kalastajien määriä kunnittain, sekä määriteltynä kuntien aktiivisin kalasatama ja muita kalastajille merkittäviä satamia. Opinnäytetyön yhteydessä laadittuun satamataulukkoon on saatu muistakin lähteistä satamakohtaista tietoa joidenkin satamien kalastajakunnista, minkä perusteella käyttöastetta voidaan arvioida. Tulevan maakuntakaavan satamamerkintäehdotuksen kalasatamat valitaan aktiivisuuden, merkittävyyden sekä käyttäjäkunnan perusteella.

Eri kunnissa toimivat kalastajat ovat tiedossa: vuonna 2011 Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla toimi yhteensä 527 rekisteröityä kalastajaa, joka verrattuna vuoden 2005 648:aan kalastajaan on pienentynyt kuudessa vuodessa 121:llä kalastajalla. Kalastajakanta laski noin 19%:lla. (Wasa Segelförening, 2014)

Kalaa viljellään ruoaksi kolmessatoista paikassa ja istutettavaksi neljässä paikassa. (Österbottens Fiskarförbund, 2010) Nykyiseen maakuntakaavaan ei otettu uusia kalasatamavaroja, sillä valmiiksi merkityt satamat riittivät tulevaisuuden kalastustarpeisiin. Kalastuselinkeinoa rajoitetaan kalastuskiintiöillä, ja aloittavat toiminnan harrastajat ovat harvassa, joten nykyiselläänkään näyttää siltä, ettei varsinaista tarvetta uusille kalasatamille tai –tukikohdille ole.

Kunta	Kalastajien määrä
Luoto	34
Pietarsaari	23
Uusikaarlepyy	44
Vöyri	34
Mustasaari	66
Vaasa	45
Maalahti	46
Korsnäs	51
Närpiö	67
Kaskinen	20
Kristiinankaupunki	22

Taulukko 1: Rekisteröityneet kalastajat kunnittain vuonna 2013.
(Österbottens Fiskarförbund, 2016)

2.3.2 Saariston metsätalous

Puutavaran kuljetus on ollut saaristossa merkittävää elinkeinotoimintaa. Vuosina 2003-2006 tehtiin EU-projekti puutavaran kuljetuksista Merenkurkun saaristossa. Siinä tutkittiin 10 950 hehtaaria saaristoaluetta Kokkolan ja Närpiön väliltä. Kolmen vuoden aikana tältä alueelta tuotiin ja inventoitiin n. 93 000 m³ puutavaraa jatkokäsittelyyn sisämaassa. Tähän verrattuna, sisämaassa korjattiin vuonna 2005 yhteensä n. 52,6 milj. m³ puuta vuodessa. (Metla, 2006).

Pohjanmaan alueen saaristopuun osuus maan puutuotannossa on siis: $(0,093/3) / 52,6 = 0,000589$. Eli noin 0,06%, kun verrataan tutkitun kolmen vuoden vuosittaista keskiarvoa saaristopuun korjuusta vuoden 2005 puun kokonaiskorjuuseen. Saaristosta tuodun puun merkitys on pientä metsätaloudessa, mutta paikallisesti se voi olla merkittävä lisätulonlähde asukkaille. Toimintaa on kuitenkin mahdollista tehostaa parantamalla puun vastaanottoa mantereen puolella. Kuljetusresurssit olivat rajallisia ja hidastivat puun kuljetustahtia. Talviaikaan käytettiin jääteitä mahdollisimman suurella kapasiteetilla, tosin vuosien 2004 ja 2005 talvet olivat jään kannalta huonot. Lisäksi projektia haittasi viimeisen vuoden aikana tapahtunut lakko puunjalostusteollisuudessa ja vuoden puumäärä jäi vain n. 12 000 m³:iin, kun ensimmäisenä vuotena ainoastaan Korsnäs onnistui talven aikana kuljettamaan jääteitse yhteensä noin 30 000 m³ puutavaraa, eli melkein kolmasosan koko

projektin inventoidusta puutavarasta. Kun verrataan kahden ensimmäisen vuoden aikana kerätyn 81 000 m³ vuosittaista keskiarvoa vuoden 2005 puun kokonaiskorjuuseen, prosenttiosuus on: $(0,081 / 2) / 52,6 = 0,000769$, eli noin 0,08%.

Projektin perusteella on laskelmoitu, että 10 vuoden sisällä on mahdollista kyseiseltä alueelta kerätä yhteensä n. 370 000 m³ puuta. Teoreettinen puun kasvu 10 950 ha alueelta on vuosittain noin 43 800 m³. Saaristopuun korjuun kannalta merkittävät saaristosatamat on syytä merkitä maakuntakaavaan, tulevaisuudessa saaristopuun keruu saattaa lisääntyä energiatalouden muuttuessa ja fossiilisten polttoaineiden muuttuessa liian kalliiksi. Toimintaan soveltuvat satamat vaativat kesällä ainoastaan hyvät laiturit puutavaran lastausta varten ja talvella mahdollisuuden hyvän jäätien perustamiseen; etäisyys ei välttämättä ole niin merkittävässä asemassa.

3 POHJANMAAN VENESATAMAT

Tämän selvityksen tavoitteena on tukea Pohjanmaan liittoa maakuntakaavan 2040 laatimisessa veneily- ja kalasatamien merkitsemisen osalta. Satamien laatua ja maakunnallista merkitystä arvioitaessa mietitään tulevaisuuden käyttötarpeita. Maakuntakaavaan merkitään tärkeimmiksi katsotut satamat.

Tietoja satamista tallennettiin taulukkomuotoon auttamaan satamien luokittelussa ja merkitsemisessä Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040. Taulukon tiedot on poimittu mm. 2014 laaditusta veneturismin kehittämisselvityksestä Väälkomin hiid, 2009 laaditusta Fiskehamnutredning –kalasatamaselvityksestä ja kuntien antamista lausunnoista ELY-keskuksen venesatamaselvityspyyntöön. Satamien koordinaattien selvittämiseen ja muuntamiseen ETRS-TM35FIN formaattiin käytettiin 7 broars paddlingskarta -melontakarttaa, seagis.geografiks.se selainpohjaista GIS-ohjelmistoa sekä kansalaisen.karttapaikka.fi ja maanmittauslaitoksen sivustojen palveluita.

Pohjanmaalla on 4 kauppamerenkulkuun soveltuvaa syväsatamaa, jotka sijaitsevat Pietarsaassa, Vaasassa, Kaskisissa ja Kristiinankaupungissa. Näistä Vaasan syväsatama välittää matkustajaliikennettä. Tässä selvityksessä ei ole käsitelty näitä suuria kaupallisia satamia, vaan tutkitaan veneilyä ja kalastusta tukevien piensatamien ominaisuuksia ja kehitysmahdollisuuksia. Näistä merkittävimmät on tarkoitus merkitä maakuntakaavaan 2040. Pienemmät satamat ovat tärkeitä satamaverkon kattavuuden suhteen ja vaikuttavat myös maahan tulevan veneturismin määrään ja sen suuntautumiseen. Ulkosaariston satamat toimivat porttina Merenkurkun saaristoon sekä suojapaikkoina veneilijöille. Merenkurkun ylittävän väylän varrella ja läheisyydessä olevat satamat ovat erityisen tärkeässä asemassa. Satama- ja väyläverkoston kannalta myös rannikolla pohjois-eteläsuuntaisesti kulkevan ns. Solruttenin läheisyydessä olevat satamat ovat veneilylle tärkeitä.

3.1 Satamien arviointi

Satamapalveluille tehtiin oma pisteytysjärjestelmä, joka perustuu merenkulkulaitoksen satamaluokitusoppaan vierassatamastatuksen tasovaatimuksiin. Toivotut palvelut ovat yhden pisteen arvoisia, tavoitteelliset palvelut kahden pisteen arvoisia, ja vaaditut palvelut kolmen pisteen arvoisia. Pisteet laskettiin satamakohtaisesti yhteen ja niistä otettiin keskiarvo, jonka perusteella satamille määritettiin palvelutaso asteikolla 0:sta 3:een. Suurin mahdollinen pistemäärä on 35 yhteensä kuudelletoista palvelulle, joten suurin mahdollinen pistekeskiarvo oli 2,1875. Palvelutaso määriteltiin keskiarvon perusteella 0,5 intervallin välein. Tason 0 satamien keskiarvo on välillä 0:sta 0,5:een, tason 1 välillä 0,5:stä 1:een, tason 2 välillä 1:stä 1,5:een, tason 3 välillä 1,5:stä 2,1875:een. Suurin osa taulukkoon kirjatuihin satamapalveluista on poimittu 2014 laaditusta Väälkomin hiid -vierassatamaselvityksestä, ja tietoja on täydennetty muista lähteistä.

Pisteet (x)	Keskiarvo (x/16)	Taso
0 – 8	0 – 0,5	0
8 – 16	0,5 – 1	1
16 – 24	1 – 1,5	2
24 – 35	1,5 – 2,1875	3

Taulukko 2: Satamien palvelutaso pistekeskiarvon perusteella.

Palvelu	Pisteet
Vierasvenepaikkoja vähintään 10 kpl	3
Polttoaineen saatavuus	3
Juomavesi	3
Kauppa tai kioski	3
WC/puucee	3
Suihku tai sauna	3
Jätteenkäsittelymahdollisuudet	3
Vieraspaikkojen neuvonta	2
Virtalähde	2
Grillipaikka	2
Infotaulu	2
Septisen tankin tyhjennys	2
Lainapyörät	1
Luontopolku	1
Ravintola tai kahvila	1
Uimaranta	1

Taulukko 3: Palvelut, joista pisteytys koostuu.

Tason 0 satamat soveltuvat kalastustoiminnan lisäksi turva- tai retkisatamiksi. Ne saattavat matalasta palvelutasosta huolimatta olla merkittäviä joko hyvän sijaintinsa ansiosta esim. ulkosaariston väylien varrella, tai suosittuina kalasatamina. Tason 1 ja 2 satamien kohdalla harkitaan tapauskohtaisesti luokitusmahdollisuuksia; useimmat niistä toimivat vieraslaitureina, kalasatamina, kalastuslaitureina, retkisatamina tai turvasatamina – tai voivat toimia useassa käyttötarkoituksessa myös yhtäaikaan. Määritelty palvelutaso kuvastaa sataman soveltuvuutta vierassatamaksi.

3.2 Satamatyypit

Pohjanmaan maakuntakaavaan 2030 oli merkitty yhteensä:

- 23 kalasatamaa
- 9 kalastustukikohtaa
- 16 vierassatamaa.

Tämän selvityksen johtopäätöksen kaavamerkintäehdotukseen kuuluu:

- 18 Kalasatamaa (joista 9 soveltuu vieraskäyttöisiksi).
- 3 kalastustukikohtaa.
- 11 vierassatamaa, joista 6 on tarpeeksi syviä (vähintään 1,8m, suositus 2,2m) soveltuakseen purjevenekäyttöisiksi.
- 3 palvelusatamaa.
- 33 pienempää vieraslaituria, retkisatamaa tai turvasatamaa, joita ei todennäköisesti kaikkia ole tarpeen merkitä maakuntakaavaan.




Kalastustukikohdat sijaitsevat usein ulkosaaristossa, ja ovat tarkoitettu tukemaan kalastustoimintaa. Jos niihin suunnitellaan palvelutason nostoa toisentyypiseksi satamaksi, on otettava huomioon myös luonto- ja kulttuuriarvot. Niillä voi olla vaikutusta siihen, miten paljon satamia kohtaan osoitetaan mielenkiintoa. Kalastustukikohdat soveltuvat käytettäväksi hätäsatamina suojaa hakeville veneilijöille sekä useimmiten myös retkeily- tai virkistyskäyttöön.

Korkean palvelutason omaavat käyntisatamat merkitään vierassatamiksi, ja pienemmän palvelutason käyntisatamat pienemmiksi vapaa-ajan satamiksi.








Merkintäehdotukseen sisältyy uusi merkintäjärjestelmä. Nykyisessä maakuntakaavassa vene- ja kalasatamien kohdalla on käytetty kolmea eri merkintää; musta purjevene vierassatamille, musta ankkuri kalasatamille ja punainen ankkuri kalastustukikohdille. Uudessa merkintäehdotuksessa vierasvenesatamat merkitään edelleen mustalla purjeveneellä, ja purjeveneille soveltuvat vierassatamat merkitään ympyröidyllä mustalla purjeveneellä. Pienemmät vapaa-ajan satamat (vieraslaiturit, retkisatamat ja turvasatamat) merkitään punaisella purjeveneellä, mikäli niiden merkitsemiselle nähdään tarvetta. Kalasatamat merkitään edelleen mustalla ankkurilla, joka ympyröidään, mikäli satama soveltuu myös vieras- tai retkikäyttöiseksi. Kalastustukikohdat merkitään edelleen punaisella ankkurilla.

Palvelusatamat merkitään sinisellä purjeveneellä. Ne tarjoavat veneilyn tarpeisiin liittyviä palveluita, pääasiassa elintarvikkeita, polttoainetta ja vettä, muitakin

veneilyn ylläpitoon palveluita on usein tarjolla, kuten septitankin tyhjennys. Joskus myös yöpymismahdollisuus on katettu.

Satamatyyppi	Vierassatama	Kalasadama	Kalastustuki- kohta
Maakuntakaavamerkintä			

Taulukko 4: Voimassa olevan maakuntakaavan satamamerkinnät.

Satamatyyppi	Maakuntakaavamerkintä
Vierassatama	
Purjeveneille soveltuva vierassatama	
Pienemmät vapaa-ajan satamat	
Kalasadama	
Purjeveneille soveltuva kalasadama	
Kalastustukikohta	
Palvelusatama	

Taulukko 5: Suunnitteilla olevan maakuntakaavan merkintäehdotukset.

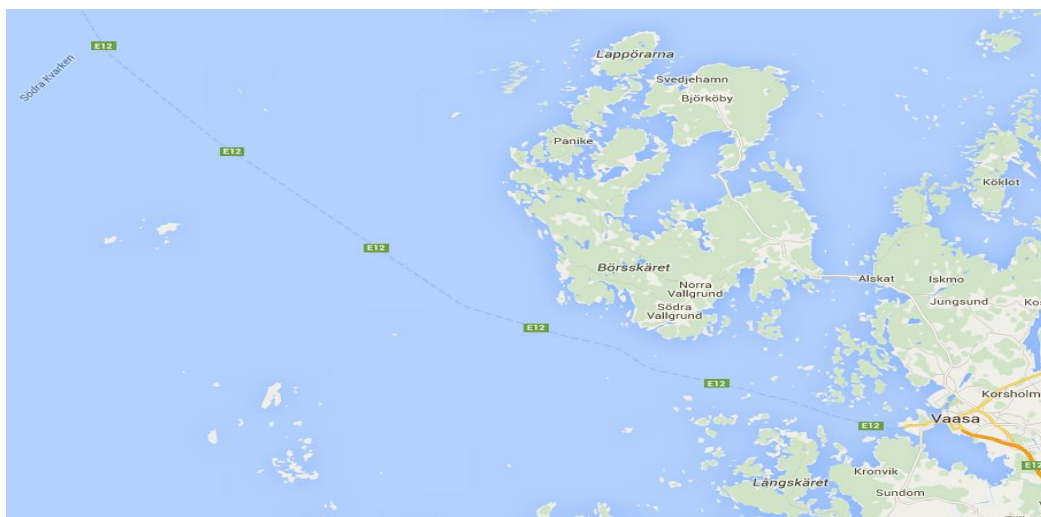
3.3 Tiedossa olevat kehityssuunnitelmat ja tarpeet

Raippaluodon Södra Vallgrundissa on maakuntakaavassa 2030 satamatoimintojen selvitysalue. Se antaa laajat mahdollisuudet satamatoiminnan kehittämiseksi. Alue sijaitsee lähellä Gloppstenin 9 m syväväylää ja veneväylää (Maakuntakaavaselostus 2030).

Hellnäsin satamalle on olemassa laajennussuunnitelmia, jotka mahdollisesti antavat syyn nostaa satamaluokan vierassatamaksi. (Östman, 2009)

Maxmo Skärgårds Samfällighetin aloittamassa projektikonaisuudessa tärkeiksi meriväyliä ja satamaverkostoja parantaviksi toimenpiteiksi on ehdotettu mm.:

- Skaftungin, Sonamon ja Bosundin meriväylien syventäminen.
- Pietarsaaren vierassataman meriväylän syventäminen.
- Kristiinankaupunkiin meriteitse pääsyn parantaminen.
- Bergö-Bredhällan meriväylän syventäminen.
- Strömsön kulttuurialueen meriväylän syventäminen.
- Uuteenkaarlepyyhyn syvemmän vierassatamamahdollisuuden järjestäminen.



Kuvio 1. Södra Vallgrund ja Merenkurkun ylittävä syväväylä.

(<http://itouchmap.com/?c=fi&UF=-1378956&UN=-1982496&DG=RF>).

4 VENESATAMIEN NYKYTILAN SELVITYS

4.1 Kuntien lausunnot kalastus- ja venesatamista

Pohjanmaan ELY-keskus on vuonna 2012 teettänyt kyselyn, jossa se pyysi Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan kunnilta lausuntoa kalasatamien ja purkupaikkojen nykytilasta ja mahdollisista kehittämissuunnitelmista. Kaikki kunnat Pohjanmaan rannikolla eivät ole vastanneet kyselyyn; lausuntoa ei ole saatu Pietarsaarelta, Oravaiselta, Vöyriältä, Mustasaarelta, Vaasalta, Närpiöltä eikä Kaskisilta.

Korsnäsin lausunnon mukaan:

Storkorsin satama kaipaa suurempaa veneramppia (5x25m).

Bredskärin sataman veneramppi pitäisi kunnostaa. Sataman sijaitsee hyvällä paikalla ja on houkuttanut uusia kalastajia, joten sataman kehittäminen olisi perusteltua.

Mulörenin ja Harrströmin satamista ei ole erityisempää mainittavaa.

Kristiinankaupungin lausunnon mukaan:

Leppäsalmen satamaa ei laajenneta, mutta laituri kaipaa kunnossapitoa.

Kiilin satamaa ei tarvitse kehittää.

Skaftungin sataman kanaali kaipaa ruoppausta leveämmäksi ja syvemmäksi.

Luodon lausunnon mukaan:

Inre Bergskärin kalasatama tarvitsee kelluvan laiturin, jonka kapasiteetiksi on ehdotettu 18 paikkaa. Teräsponttoonit ovat huonossa kunnossa. Aallonmurtajan ulkopuolinen betoniramppi on vahingoittunut - se kuuluisi uusiksi ja siirtää aallonmurtajan satama-altaan puolelle.

Bosundin kalasatamaan toivotaan kalan savustamismahdollisuutta kalalle ja ilmalämpöpumpun kalankäsittelyrakennukseen tasaamaan lämpötiloja kesäisin ja talvisin. Väylää tulisi syventää.

Maalahden lausunnon mukaan:

Ytterbådanin, Bockörenin ja Åminnen satamat ovat merkittäviä ja ne ovat kalastajakuntien johtamia. Niiden satama-alueet asfaltoitiin 2012. Kalastajakunnilta itseltään kuuluisi saada kehittämissuhteita. Åminnen, Bockörenin ja Vägvikin venesatamien yhteydessä on jätteenkäsittelymahdollisuudet.

Uudenkaarlepyyn lausunnon mukaan:

Brännskatan satamaan kaivataan suurempaa pakastevarastoa. Ulko-ovien tuulisuojien puuttumisesta ja puutteellisesta varastotilasta on huomautettu useita kertoja terveystarkastuksen yhteydessä. Aallonmurtaja pitäisi korjata, ettei se enää kasaisi meriväylälle hiekkaa.

Monäsin kalasatama kaipaa kokonaisvaltaisen saneerauksen täyttääkseen elintarvikelain ehdot.

Grisselören kalasatamassa on laiturilla nosturi kalalastien käsittelyä varten. Satama-allas kaipaa ruoppausta; matalan veden aikaan suuret veneet ottavat kiinni pohjaan. Jos vesijohto toimisi satamarakennuksessa vuoden ympäri, nousisi sataman käyttöaste.

4.2 Kyselyt

Tämän selvityksen yhteydessä tehtiin kysely kunnille satamien nykytilasta, ja erityisesti tulevaisuuden suunnitelmista:

Luodon maankäyttöinsinööri tarjosi satamaselvitystä (inventering av båthamnar).

Uusikaarlepyy raportoi ettei venesatamien suhteen ole suunnitelmia.

Vöyrin teknisen osaston johtaja ilmoitti, että Hellnäsin satamaa varten on tehty laajennussuunnitelmia.

Korsnäsin kunnan tekninen päällikkö ilmoitti, että Harrströmin ja Storkorsin kalasatamien vuokra-asteet ovat matalat ja kunta jatkaa satamien tukemista normaalisti.

Närpiö ilmoitti, ettei muutoksia ole tiedossa.

Kristiinankaupunki ilmoitti, ettei muutoksia tapahdu ainakaan 2-3 vuoden aikana, mutta kaupunki on valinnut komitean miettimään sisäsataman tulevaisuutta; satamastatus saatetaan poistaa, koska sataman käyttö on vähäistä.

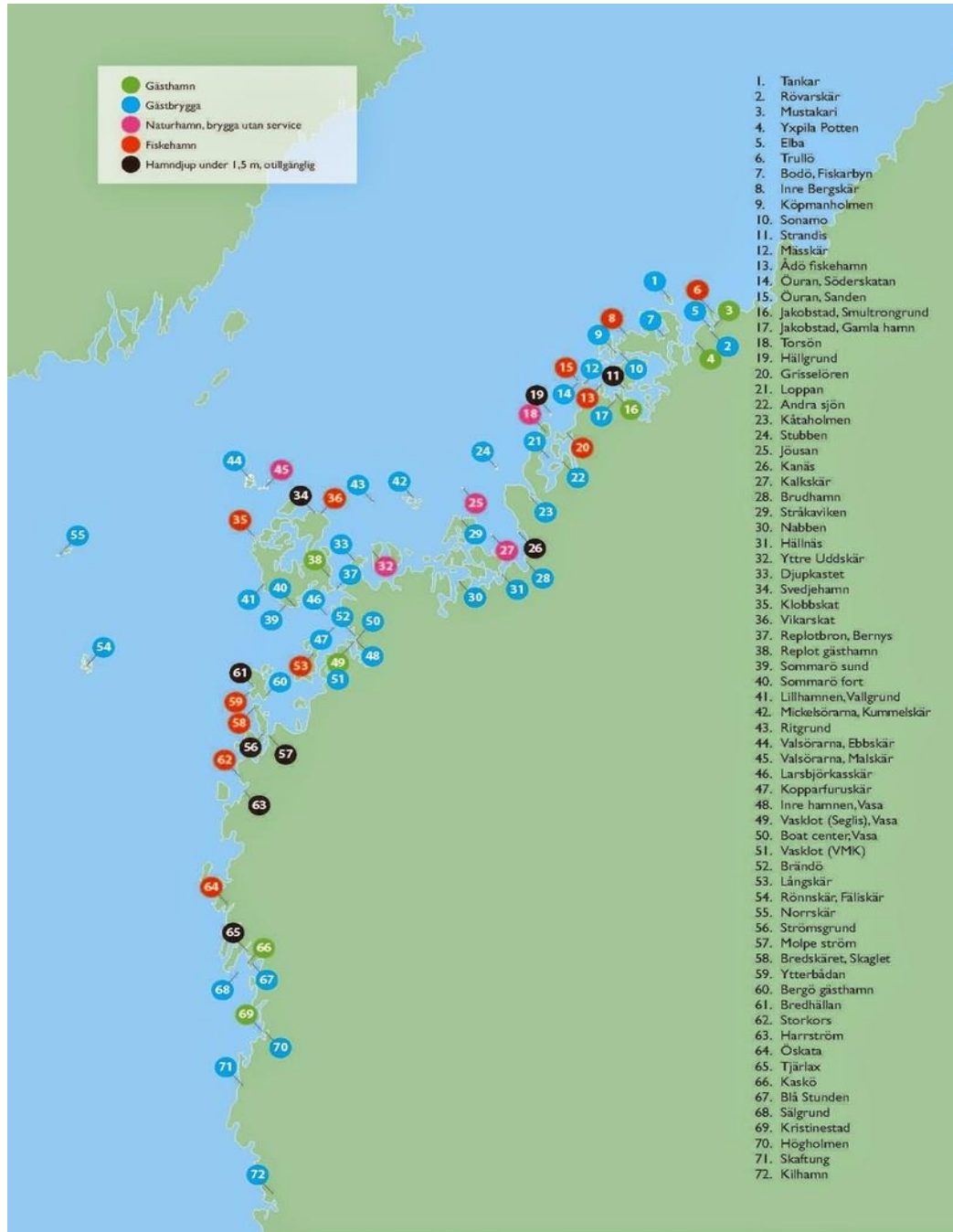
Vaasalta, Mustasaarelta, Maalahdelta, Pietarsaarelta ja Kaskiselta ei saatu vastauksia.

Österbottens Fiskarförbund:lta saatiin tämän selvityksen tueksi kuntien rekisteröityjen kalastajien määrät ja maininnat aktiivisimmista ja merkittävimmistä satamista. Satamien käyttäjäkuntia on osittain saatu kerättyä tämän selvityksen liitteenä olevaan taulukkoon aiemmasta Väälkomin Hiid –selvityksestä (Väälkomin Hiid hamnrapport, 2014) sekä ELY-keskuksen vuonna 2009 teettämästä kalasatamaselvityksestä (Salonen, 2009). Nykyisen maakuntakaavan mukaiset satamamerkinnot säilyvät useimmissa kalastukseen tarkoitetuissa satamissa.

4.3 Vierassatamien satamakohtaiset tilan selvitykset

Väälkomin hiid -vierassatamaselvityksessä (Väälkomin Hiid hamnrapport, 2014) on kuvailtu useiden Pohjanmaan rannikkoalueen vierasvenesatamien ominaisuuksia ja palvelun tasoa. Selvitys on laadittu satamia tutkineen testipartion raporttien ja muiden olemassa olevien selvitysten perusteella. Seuraavissa satamakohtaisissa selvityksissä on käsitelty edellä mainitun selvityksen lisäksi myös muita tiedonlähteitä, huomioonottaen pääasiassa turismin ja retkiveneilyn tarpeita. Satamat on käsitelty järjestyksessä pohjoisesta etelään, seuraavan karttakuvan numerojärjestyksen mukaan. Kuvassa on mukana myös tähän

selvitykseen kuulumattomia kuntia ja satamia (satamat 1 – 7). Opinnäytetyön yhteydessä on selvitetty myös joitakin kalasatamia joita ei ole kuvassa listattuna, ja jotka kuuluvat vuoden 2040 maakuntakaavan merkintäehdotuksiin.



Kuvio 2. Satamien järjestys kartalla.

Seuraavissa satamakohtaisissa kuvauksissa ei ole käsitelty kaikkia vuoden 2040 maakuntakaavan merkintäehdotukseen kuuluvia satamia.

Inre Bergsskär (Luoto): Syvä väylä. Olemassa suunnitelmat laajennukseen. Hieno uimaranta. Pitäisi saada vieraspaikat merkittyä mieluiten syvyyden kera.

Köpmanholmen (Luoto): Lähistöllä Sonamon venesatama, jossa polttoaineenjaketupiste ja septisen tankin tyhjennys. Terra Mare kulttuurihistoriallinen maankohoamisesittely. Voisi toimia hyvin vierassatamana jos laajennettaisiin laiturin pysäköintikapasiteettia. Ei kaukana meriväylästä. Vanha ulkoilualue sataman pohjoispuolella. Luontopolun tähystystorni on hyvä.

Sonamo båthamn (Luoto): Hyvä huoltopysäkki veneilijöille. Yhdessä Köpmanholmenin kanssa hyvä kokonaisuus. Satamat hyötyisivät keskinäisestä markkinoinnista.

Mässkär (Jakobstad): Kulttuurihistoriallinen Museum Hydrokopterstallet lähistöllä. Satamassa ankkurointipaikka -kyltti, mutta suuri osa laitureista merkitty yksityisiksi. Suihku ja sauna käytettävissä ravintolan aukioloaikoina.

Ådö fiskehamn (Pietarsaari): Kalakauppa voisi mainostaa esim. Mässkäretin satamassa. Harvoja veneellä saavutettavia kalakauppoja.

Jakobstad Smultrongrund (Pietarsaari): Oikein hyvä Pietarsaaren merellinen edustaja, satamassa voitaisiin mainostaa kaupungin nähtävyyksiä ja muita turistikohteita, lainapyörät mahdollistavat kaupunkikierroksen. Nautorsin ja Baltics Yachtin kierrokset sekä Pietarsaaren venekierrokset tarjoaisivat hyvät mahdollisuudet yhteistyöhön turismin kannalta (edustavat hyvin kaupungin kulttuurihistoriaa). Vieraspaikat 2,5 m tai 2,8 m syviä. Satamassa polttoaineen ostomahdollisuus.

Torsön, Finnhamnen (Uusikaarlepyy): Hieno luontosatama. Hankala löytää ja vaikeapääsyinen (kivi sisäänpääsyreitillä). Lähinnä paikallisille, jotka tuntevat paikan ja sisääntulon esteet.

Hällgrund, Socklothällan (Uusikaarlepyy): Vaikeapääsyinen, mutta helposti yhdistettävissä meriväylään.

Loppan (Uusikaarlepyy): Hieno retkisatama. Rakennukset eivät ole vieraiden käytettävissä.

Nykarleby, Andra sjön (Uusikaarlepyy): Viihtyisä, paikallisten suosima satama. Pystyisi tarjoamaan parempaa ja laajempaa palvelua, mutta väylät ovat matalat.

Kåtaholmen, Monäs (Uusikaarlepyy): Kulttuurihistoria: Monäsrodden -veneilytapahtuma. Syvät väylät. Tarvitaan infotaulu, jossa perustiedot satamasta ja esim. kuinka ostaa polttoainetta. Kalan savustajien aikataulut olisi hyvä olla näkyvillä. Mahdollisuus tilata polttoainetta puhelimitse. Kauppa 1,5 km päässä.

Stubben (Uusikaarlepyy): Kulttuurihistoriallisia kohteita; mm. jatulintarhoja ja ryssänuuneja. Venereitti satamaan on kivinen ja vaatii tarkkaa ohjeiden noudattamista. Mukava majakkaympäristö, jossa kalastusmökkejä. Sauna avoin yleisölle. Kivinen venereitti tulisi tehdä turvallisemmaksi. Tarvitaan infotaulu neuvomaan sataman palveluista. Jatulintarhat voisi merkitä, ettei niitä vahingossa sotketa. Majakassa ei ole toimintaa ja se olisi mahdollista ottaa käyttöön esimerkiksi ravintolana. Epävirallinen grillipaikka ja sauna lähistöllä.

Jöusan (Uusikaarlepyy): Kulttuurihistoriallisia kohteita; jatulintarhoja ja ryssänuuneja. Muinaisjäännökset löytää vain, jos tietää niiden sijainnin. Tarvitaan infotaulu, joka neuvoo nähtävyyksille. Merkityt polut turvaisivat nähtävyydet vahingoilta. Grillipaikka ohjaisi myös ihmisiä olemaan grillaamatta nuotiolla esim. metsässä.

Stora Kalkskär (Vöyri): Sataman pohjoispuolella yksi Merenkurkun syvimmistä kohdista, 65 m. Uniikki pohjalainen luontosatama. Tarvitaan puucee.

Brudhamn (Vöyri): Kulttuurihistoria: Oravaisten taistelukenttä, sotilaskoti, Restaurang Ädelbragd. Vieraspaiikat tulisi merkitä. Väylä tulisi ruopata

syvemmäksi. Kauppa, apteekki ja pankki 1,5 km päässä. Huoltoasema parinsadan metrin päässä. Uimarannalla hyppytorni.

Stråkaviken (Mustasaari): Suihku ja wc käytössä, kun kioski on auki (avaimet). Vieraslaituri ja kalastajien laiturit pitäisi saada erilleen paremmin. Kauppa noin 1,5 km päässä. Käsityötuotteita myydään lauantaisin ja sunnuntaisin.

Nabben (Vöyri): Ravintola avoin kesä kautena maanantaista torstaihin ja sunnuntaisin kello 11:sta 24:ään, perjantaisin ja lauantaisin kello 11:sta 2:een yöllä. Sauna on tilattava erikseen.

Hellnäs (Vöyri): Kioskissa hyvä valikoima perustarpeiden kattamiseksi, aukiolo kello 13.30:stä 21.30:een arkisin. Sataman laajennusta on suunniteltu; syvä väylä lähellä (4 m) jota purjeveneet voisivat käyttää. Infotaulussa paikallistietoa mm. taksipalvelusta.

Svedjehamn (Mustasaari): Unescon maailmanperintöalue. Vuosittain järjestettävä Postrodden veneilytapahtuma alkaa Svedjehamnin satamasta. Matala väylä.

Klobbskat (Mustasaari): Rikas linnusto. Tarvitaan infotaulu ja paremmin merkityt vieraspaikat (vaikea löytää aallonmurtajalta). Vieraspaikat voisi sijaita lähempänä kahvilaa ja sataman keskustaa. Tarvitaan wc. Ravintola Cafe Compass myy tavaraa perustarpeiden kattamiseksi.

Vikarskat (Mustasaari): Väylän syvyys riittävä isommillekin vapaa-ajan veneille. Parhaita maailmanperintökohteen "sisäänkäyntejä". Paljon tilaa uusille vieraspaikoille. Infotaulussa tietoa vain luontopolusta ja maailmanperintökohteesta; tarvitaan tietoa satamasta ja palveluista.

Replot bro (Mustasaari): Enimmäkseen ravintolavieraille. Lähistöllä Raippaluodon vierassatama. Sauna tilattava erikseen.

Replot, Arken (Mustasaari): Purjeveneilläkin mahdollisuus pysäköidä. Tarvitaan infotaulu ja parempi vieraspaikkojen neuvonta. Vuokrapyörät Raippaluodon

venekerholta vapaaehtoista maksua vastaan. Kauppa sijaitsee 1,7 km päässä. Ravintola Café Arkenin aukiolokausi alkaa 1.6. ja loppuu 31.8.

Sommarö Sund (Mustasaari): Lainapyörillä helppo kulkea kauppaan ja Sommaröhallenille 1 km päähän. Satama pitäisi saada merikorttiin. Sauna auki kerran viikossa tai tilauksesta.

Sommarö (Fortet) (Mustasaari): Alueella maanpuolustushistoriallista arvoa. Tarvitaan wc. Uimaranta luontopolun varrella.

Mickelsörarna – Mikkelinsaaret, Kummelskär (Vöyri): Kuuluu Merenkurkun maailmanperintöalueeseen. Ravintolassa myydään elintarvikkeita ja matkamuistoja.

Vasklot(Seglis) (Vaasa): Vaasan virallinen vierassatama. Lähistöllä myös saatavilla Boatcenterin palvelut. Infotaulussa voisi olla kartallista tietoa Vaasasta ja kaupungin tarjoamista palveluista ja elämyksistä. Polttoainetta saa lähistön Boatcenteristä ja Beckholmista.

Beckholmen (Vaasa): Yksityinen, vieraspaikat Mansikkasaaren puolella. Palosaaren palvelut ja Vaasan merimuseo lähellä. Tarvitaan kartallinen infotaulu ja tietoa vieraspaikoista.

Norrskär (Mustasaari): Puolustusvoimien toimintaa ollut saarella vuoteen 2000, minkä vuoksi sataman lähistöltä löytyy mm. kasarmeja ja bunkkereita.

Strömsgrund (Molpe Paviljong) (Korsnäs): Vieraspaikat pitäisi merkitä. Tarvitaan infotaulu, jossa voitaisiin mainostaa mm. ravintolaa 300 m päässä ja Strandmölleinin palveluita sekä tanssipaviljonkia. Tarvitaan puucee.

Molpe Ström – Strand-mölle (Korsnäs): Ravintola Strand-mölleinin satama. Väylä satamaan tulisi reimaroida.

Bergö gästhamn (Granhalm, Bergö, Maalahti): Harvoja ensisijaisesti vieraille tarkoitettuja satamia. Lainapyörillä pääsee helposti keskustaan. Infotaulu sisältää kartan ja mainostaa saaren palveluita.

Bredhällan (Bergö, Maalahti): Hyvin säilynyt vanhaa kalastusyhdyskuntaa muistuttava satama. Matala väylä.

Öskata (Närpiö): Vierasmaikat pitäisi merkitä. Tuulivoima voi toimia nähtävyytenä.

Kaskö (Kaskinen): Kausi alkaa 24.5. ja loppuu 31.8. Kaskisten kaupunki on itsessään houkuttava kulttuurikohte. Satamassa myydään matkamuittoja, käsityötuotteita ja paikallisesti kasvatettuja vihanneksia. Todella hyvä palvelu ja vastaanotto. Sijaitsee meriväylällä, mistä aiheutuu aaltoja satamaan. Uimaranta lähellä ja ravintola kävelymatkan päässä.

Kristinestad (Kristiinankaupunki): Sauna hotellissa. Kauppa lähistöllä.

Kiilin satama (Kristiinankaupunki): Kiilin kotiseututila toimii kulttuurikohteena.

5 ANALYYSIÄ JA POHDINTAA

5.1 Uuden kaavamerkintäehdotuksen vertailu nykyisen Pohjanmaan maakuntakaavan 2030 satamamerkintöihin

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on merkittynä 23 kalasatamaa, 9 kalastustukikohtaa ja 16 vierassatamaa; yhteensä 48 satamaa. Uuteen merkintäehdotukseen kuuluu 18 kalasatamaa, joista 9 soveltuu myös vieraskäyttöisiksi, 3 kalastustukikohtaa, 11 vierassatamaa, joista kuuteen on mahdollista saapua purjeveneellä; yhteensä 41 satamaa, joiden ulkopuolella on myös 3 palvelusatamaa ja 33 pienemmän profiilin vieraslaituria ja retki- tai turvasatamaa, joiden merkitsemistä maakuntakaavaan tulee harkita tapauskohtaisesti. Vapaa-ajan veneilyn ja veneturismin lisääntyessä myös pienemmät ulkosaariston satamat voivat nousta arvossa.

Seuraavassa kuvassa on esitetty selvityksessä mukana olleiden satamien palvelutasot ja satamaverkoston kattavuus. Maakuntakaavaan 2030 merkittyjä satamia on vertailtu suhteessa uuteen satamamerkintäehdotukseen.



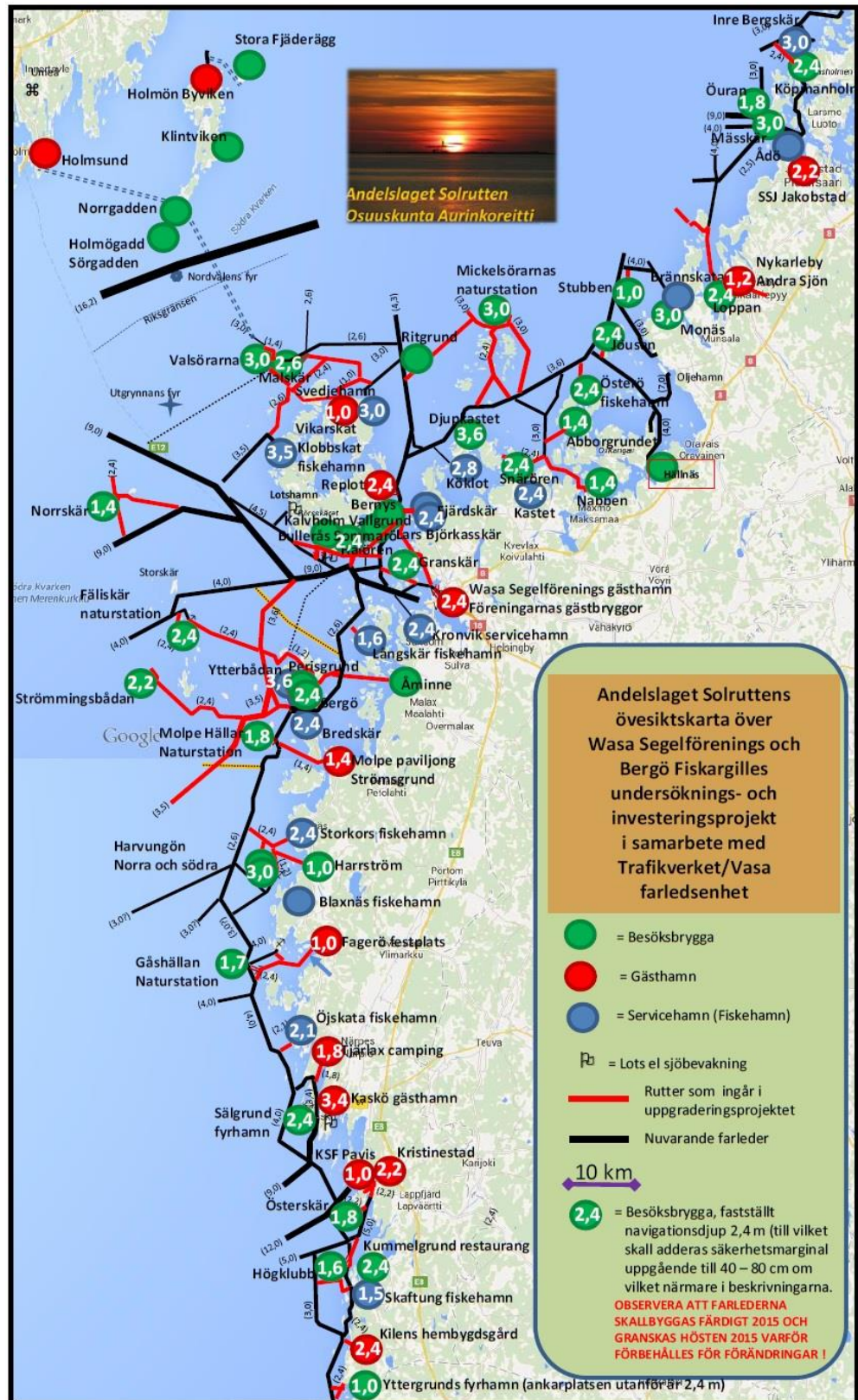
Kuvio 3. Uusien merkintäehdotusten ja palvelutasojen vertaaminen nykyisiin 2030 maakuntakaavan merkintöihin.

(Pohjanmaan liitto, 2015)

5.2 Satama- ja väyläverkoston tarkastelu

Osuuskunta Aurinkoreitin laatimassa karttakuvassa (Kuvio 4.) näkyy Wasa segelföreningenin ja Bergö Fiskargillen ohjaaman väylänparannusprojektin 2015 uusien väylien ja väyläparannusten syvyydet. Osuuskunta koostuu useasta veneilykerhosta ja veneily-yhdistyksestä, jotka tekevät työtä Pohjanmaan veneilyn tilan parantamiseksi.

Viime aikoina Pohjanmaan rannikon veneväylästä on uudistettu ja parannettu merkittävästi, mikä on parantanut Pohjanmaan meriympäristön veneilymahdollisuuksia ja turistien vierailumahdollisuuksia. Merenkurkun ylittävien veneilijöiden tarpeet ovat olleet parannushankkeissa etusijalla. Satamien syvyyksiäkin on parannettu, ja purjeveneellä saavutettavissa olevien satamien määrä on kasvanut. Maalahden lähistöllä sijaitsevan Natura 2000 -alueen väylät on uudistettu miltei täysin.



Kuvio 4. Osuuskunta Aurinkoreitti, väylän parannusprojekti.

(Solrutten, 2015)

5.3 Lähdeaineiston arviointi

Osa tässä selvityksessä käytetystä tiedosta on julkaistu ennen vuoden 2015 väyliä ja satamien syvennysprojektia. Esim. Väälkömin hiid –vierassatamaselvitys — yksi tämän selvityksen tärkeimmistä tiedonlähteistä satamapalvelujen kuvaamisessa — on toteutettu vuonna 2014. Vanhempiakin tiedonlähteitä on selvityksessä mukana.

Väälkömin hiid –vierassatamaselvitystä varten useimmat Pohjanmaan satamat on käyty läpi. Selvityksessä on keskitytty matkailun kannalta tärkeisiin satamiin, jotka toimivat yleisinä venepysäkkeinä. Myös kalasatamien ja pienten turvasatamien vierailumahdollisuuksia on tutkittu. Selvitys on laadittu satamia kokeilleen testiryhmän raporttien perusteella, ja selvityksessä on lueteltu myös satamien tarjoamat palvelut veneilijöille. Selvityksen julkaisemisen jälkeen Merenkurkun väyläinfrastruktuuria on paranneltu. Väylienparannushankkeesta on tässä opinnäytetyössä käytetty tiedonlähteenä kahta eri raporttia ja yhtä esitelmää, ja niiden sisältämät väylärakennemuutokset on sisällytetty työn Excel-taulukkoon.

Ville Salosen perusteellisen kalasatamaselvityksen ja Bergö Fiskargillen väylänparannusraportin perusteella taulukkoon on sisällytetty tietoa kalasatamista ja niiden käyttöasteista.

Merenkululaitoksen satamaluokitusoppaan vierassatamien luokituskriteerit toimivat liitteenä olevan Excel-taulukon satamien palvelutason analyysin perustana.

LÄHTEET

Bergö Fiskargille. 2015. Slutrapport Bergö Fiskargille - uppgradering av säkerhetsnivån för båtturefarlederna i Österbotten. Raportti Pohjanmaan rannikon väylienparannushankkeesta. Slutrapport Bergö Fiskargille investeringar textdel 01 02 2015.pdf, Pohjanmaan liiton arkistot.

Grahn, E. 2015. Kuntien satamiin liittyvät hankkeet ja suunnitelmat. Email edd.grahn@narpes.fi. 6.10.2015.

Granås, U. 2015. Kuntien satamiin liittyvät hankkeet ja suunnitelmat. Email granas.ulf@korsnas.fi. 7.10.2015.

Toivonen, J. Helsingin sanomat. 8.8.2015

Ingves, J. 2015. Kuntien satamiin liittyvät hankkeet ja suunnitelmat. Email joakim.ingves@krs.fi. 7.10.2015.

Kuntien vastauslausunnot ELY-keskukselle venesatamista. 2012 ja 2013.
 Venesatamat_lausunnot 2012: [Kokkola_SKM_C224e15012012550.pdf, 2012.
 Korsnäs_SKM_C224e15012012550.pdf, 2012.
 Kristiinankaupunki_fin_SKM_C224e15012012550.pdf, 2013.
 Kristiinankaupunki_sve_SKM_C224e15012012550.pdf, 2013.
 Lappajärvi_SKM_C224e15012012550.pdf, 2013.
 Lestijärvi_SKM_C224e15012012550.pdf, 2012.
 Luoto_SKM_C224e15012012550.pdf, 2012.
 Maalahti_SKM_C224e15012012550.pdf, 2012.
 Uusikaarlepyy_SKM_C224e15012012550.pdf, 2012.
 Vimpeli_SKM_C224e15012012550.pdf, 2012.]

Käldström, T. 2015. Kuntien satamiin liittyvät hankkeet ja suunnitelmat. Email thomas.kaldstrom@larsmo.fi. 23.10.2015.

Maxmo Skärgårds samfällighet, Wasa segelförening ja Bergö Fiskargille. 2013. Esitelmä venereittien parannusprojektista. John Erickson WSF 23 10 2013.pdf, Pohjanmaan liiton arkistot.

Merenkululaitos. 2008. Venesatamien luokitusopas. venesatamien_luokitus_08[1].pdf, Pohjanmaan liiton arkistot.

Monäspasset r.f. 2014. Väälkomin hiid. Esitelmä vierassatama-analyysistä. Projektplan-båtturism.pdf, Pohjanmaan liiton arkistot.

Monäspasset r.f. 2014. Väälkomin hiid -vierassatama-analyysi. Väälkomin Hiid hamnrapport 2014.pdf [F-merikortisto, Bättefonkatalogen 2014, Satamaopas, The great harbour book, toimijoiden verkkosivut], Pohjanmaan liiton arkistot.

Pohjanmaan maakuntakaavan 2030 kaavaselostus. 2008. Viitattu 8.1.2016.
<http://www.obotnia.fi/assets/1/Planlaggningsenheten/Maakuntakaava/Maakuntakaava-selostus.pdf>.

Pohjanmaan maakuntakaavan 2030 kokonaisvaikutusten arviointi. 2008. Viitattu 8.1.2016.
<http://www.obotnia.fi/assets/1/Planlaggningsenheten/Maakuntakaava/kokonaisvaikutusten-arviointi.pdf>.

Salonen, V. 2009. Kalasatamaselvitys. Fiskehamnsutredning_full.pdf.
Pohjanmaan liiton arkistot.

Sjöblom, P. 2015. Kuntien satamiin liittyvät hankkeet ja suunnitelmat. Email peter.sjoblom@nykarleby.fi. 2.10.2015.

Wasa segelförening. 2014. Infrastrukturplan för båtleder och besökshamnar i Österbotten. Esitelmä väylienparannushankkeesta. Utkast 15 05 2014C Utvecklingsplan Båthamnar o Farleder (JE).pdf, Pohjanmaan liiton arkistot.

Österbottens Fiskarförbund r.f. verkkosivut. Viitattu 20.12.2015.
<http://www.fishpoint.net/fiskerinaringen-i-osterbotten>,
<http://www.fishpoint.net/assets/files/Pohjanmaan-elinkeinokalatalous-2010.pdf>.

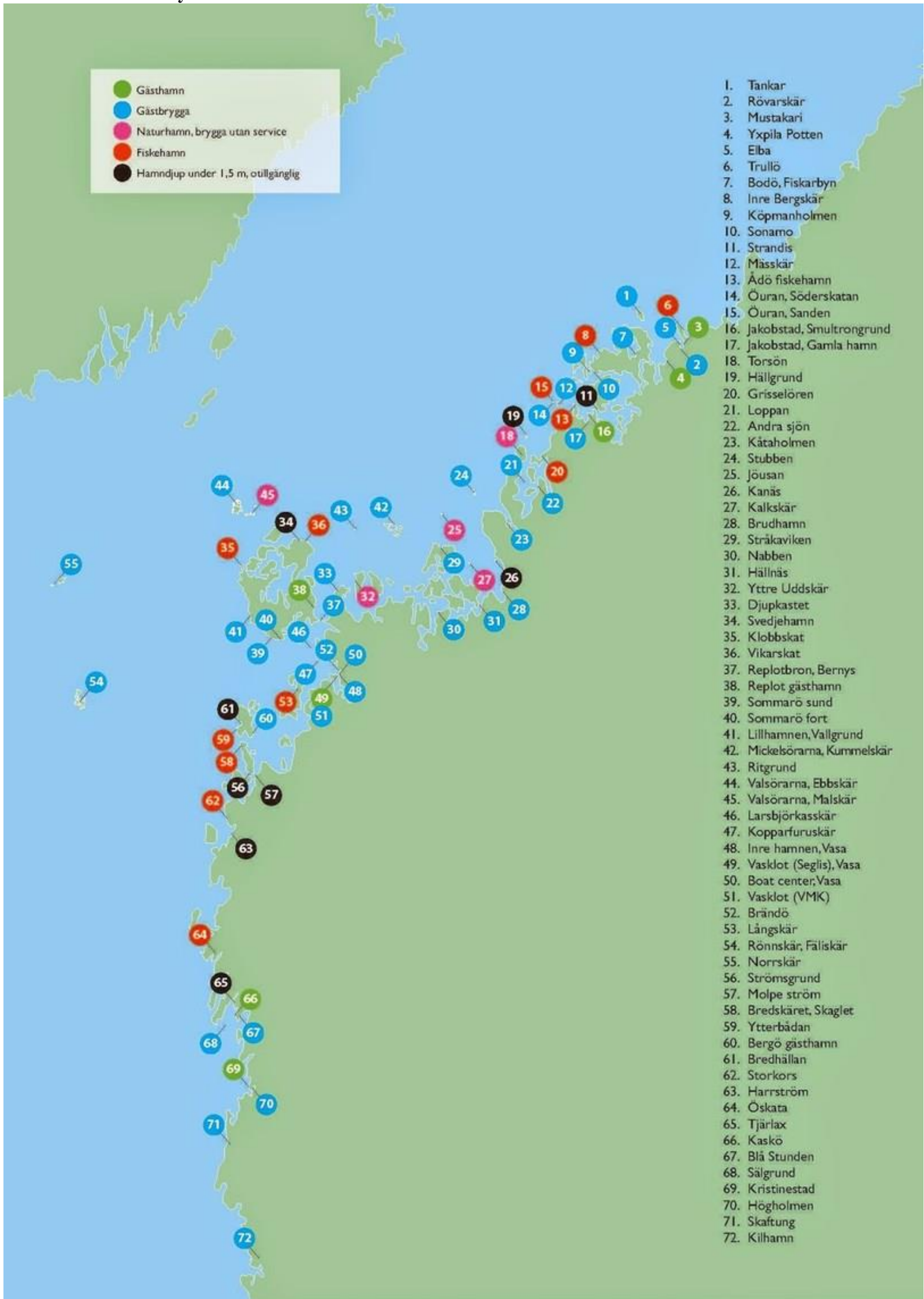
Österbottens Fiskarförbund r.f. 2016. Taulukko Pohjanmaan kalasatamista ja niiden käyttäjäkunnista. Fiskehamnarna i Österbotten 2014, antalet fiskare kommunvis.xlsx. Pohjanmaan liiton arkistot.

Östman, J. 2015. Kuntien satamiin liittyvät hankkeet ja suunnitelmat. Email jan.ostman@vora.fi. 2.10.2015.

Östman, L. 2006. Saaristopuutavaran inventaarioraportti. ”(puutavaraa saaristosta) SLUTRAPPORT 22.5.2006.pdf”, Pohjanmaan liiton arkistot.

7 sillan saaristo. Melontakartta. Viitattu 11.10.2015.
http://www.7broar.com//material/paddlingkarta_2013_low.pdf

LIITE 2. Selvityksessä mukana olleet satamat.



1. Tankar
2. Rövarskär
3. Mustakari
4. Yxpila Potten
5. Elba
6. Trullö
7. Bodö, Fiskarbyn
8. Inre Bergskär
9. Köpmanholmen
10. Sonamo
11. Strandis
12. Mässkär
13. Ädö fiskehamn
14. Öuran, Söderskatan
15. Öuran, Sanden
16. Jakobstad, Smultrongrund
17. Jakobstad, Gamla hamn
18. Torsön
19. Hällgrund
20. Grisselören
21. Loppan
22. Andra sjön
23. Kätaholmen
24. Stubben
25. Jöusan
26. Kanäs
27. Kalkskär
28. Brudhamn
29. Stråkviken
30. Nabben
31. Hällnäs
32. Yttre Uddskär
33. Djupkastet
34. Svedjehamn
35. Klobbskat
36. Vikarskat
37. Replotbron, Bernys
38. Replot gästhamn
39. Sommarö sund
40. Sommarö fort
41. Lillhamnen, Vallgrund
42. Mickelsörarna, Kummelskär
43. Ritgrund
44. Valsörarna, Ebbskär
45. Valsörarna, Malskär
46. Larsbjörkasskär
47. Kopparfuruskär
48. Inre hamnen, Vasa
49. Vasklot (Seglis), Vasa
50. Boat center, Vasa
51. Vasklot (VMK)
52. Brändö
53. Längskär
54. Rönnskär, Fäliskär
55. Norrskär
56. Strömsgrund
57. Molpe ström
58. Bredskäret, Skaglet
59. Ytterbådan
60. Bergö gästhamn
61. Bredhällan
62. Storkors
63. Harrström
64. Öskata
65. Tjälax
66. Kaskö
67. Blå Stunden
68. Sälgrund
69. Kristinestad
70. Högholmen
71. Skaftung
72. Kilhamn

LIITE 3. Merkintäehdotuksen vertailu nykyiseen maakuntakaavaan.

